…r byriin proliitaarinar negedegtii!   Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M. moƶkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble-… B-M. zөblөliin өmөnөөs өdөr byri niitelegdene. IX ƶilde garça baina.

1932 onii
Ijyylii 18 өdөr
№ 166 (719)

Zakika yne: Sara byriin 1 tөkөrig. Alban gazaruudta 1 tөk. 30 mөn. Gadaada ulasta—1 tөk. 50 mөn. Dugaar nezeodiin yne 5 mөngө

„B-M. Ynenii" koroonl aadris: Верхнеудинск, Центросоюзная 10, тел. № 3-22, каб. ред. № 364.

Burremzavoodiin barilgiigi өrgөn froontoor jabuulka.

Kotiin namiin ʙa komsomooliin şudargaçuudiin zeʙlөldөөn deere nөk. Ivanooviin kelesenees toʙço).

…Bidener bol, gancakan Kolbooto …asta bişe bykii Jivoroopa dotor …riingөө kyçenii ţalaar aikabtar …eken udka çanartai porovooz …sabarilaka ba vagoon byteeke …voodiin barilgada ekilen orood …inabdi. Iimede manai urida, by… mozlin emkinyydiin urida ba …ngajaa Deede-Yde kotiin namiin …kinyydiin urida өөsөdiingөө …dөlmөriiigi şinedken baiguulƶa …e zavoodiin barilgada bolşovii…in kurdan teempeer orolcokiin …ţaraa aikabţar jike ba kariuucal…tai zorilgo baina.

Tonç bogonikon cagiin kugacaa …tor ene gigaantiin barilgiigi …jelyylkiin tula mөnөө baigaa …anai dunda iime sula zarçamiin, …mkidkel ba kurdabçalaliin teempe …abaç zokiko ygei aƶai. Ene ba…gdakajaa baigaa gigaanta-remza…ood bolbol Ysyriiin Baigaliin …anaki ba Toomskiin ene gur…n tөmөr zamiin byke jabadaliin …regcelyydiigi kangaka josotoi. …syriiin ba Baigaliin çinadaki ko… tөmөr zamuudiin zavooduud …amţadaa ƶil dotor 280 paravooz …rgadag baikadani manai Deede-…diin gigaanta bol 2500 pasaƶiiriin …000 tavaariin vagoon ba 1080 …aravooz ƶil dotor gargaka çadal… baika josotoi.

Gadana ene zavood bolbol bo…d çudkaka ba şirem tөmөr çud…ka ceekenyydtei baika ba enyy…er ƶil byri 15 mingan bolod ba …mingan şirem ţөmөr gargaƶa …ika aƶai.

Bidener bol 36 mingan kilavaad …g kyçetei elegteriin tөb baiguul…tai baika ba mөn zavood bol …dee 50 mingan kyb meeter …len bytesen **edlel gargaƶa bai…a modo azalgiin ceeketei baika …ne metiin olon janziin şine şine jekenyyd ceekenyyd kamta 28 baiguulagdaka paravooziin ceeke bol Japoonii meetedeer baiguulagdaka ba ene paravooziin kombinaad өrgөni bol 40 mingan tebker** meetr, өndөrөni 20 meeter metiin kemƶyyrtei daidiigi ezelke baina.

Zavoodiin byteed baikada tyynii kөdөlmөriiigi tasalduulal ygei jabuulkiin uçaraa өdөriin 7 cagiin kөdөlmөriөөr gurban selgeen bolko geƶe zokioogdoson ba ene zavoodta 10,5 milijoon kөdөlmөriçөd kөdөlmөrilөkө josoţoi baina.

Manai zavood bol 60 toono açaa teeke „Kopeer" geƶe neretei tuskai vogoon zasabarilaka ba şine byteegdeke vogoonuud bolbol kuuçanii vogoonuudaas gurba dakiu jike kemƶyyrţei baika aƶai.

Ede bykeniigi kiike jabadal biçiikan kereg bişe ba iimede ene zavoodta aikabtar olon tooţoi, kyçetei bolod tөmөr metediigi aƶalaka (500 keseg) ba modo aƶalaka (300 keseg) geke metiin maşiinanuud kereglegdeke aƶai. Manai ene jike gigaanta bolbol kemƶyyriin ba cegnelgiinç ţalaar Staalingraadiin ba kaarikoviin traagtariin zavooduudta dyteleke baina.

Ene zavoodta cag yrgelƶe syydke dotoroo 20 mingan kyb-liiter usan kereglegdeƶe baika tula enyyniigi Selenge mөrөnii usa tuskai argaar tataƶa acaran kangaka şuu. Ede durasagdasan aikabtar jikenyyd baiguullaganuudiigi ertees byteeƶe baika josotoi aad mөnөө өdөr bolkodo nileed ygei udaaşaraƶa bainabdi, şaltagaani kөdөlmөriçөd tөsөbiin josoor gyiced cuglaƶa çadaa өdii baina iimede B. M. ulasiin namiin emkinyyd bol Deede Ydiin jikeken gigaanţada 5000 kөdөmөriçөniigi өkө bide geƶe B K (b) namiin tөb komiteed ba zasagiin gazariin urida өgөsөn ujalgajaa gyicedkekiin daiçalan oroƶo jaabaç kycendeni oruulka josotoi baina. Ilangajaa kөdөөgiin namiin ba olon niitiin emkinyyd bolbol deerees tuskai tөsөbiin jireke kyniigi ilgeke baina bide geƶe suuƶ ygei cag yrgelƶe erkim sain şudarguu kolkoosçodiigi zavoodiin kөdөlmөridө ilgeke josotoi.

Tyynii caana byri çukala zorilgotoi kөdөlmөri juu bainab gekede tus gigaantiin barilgada kereglegdeke eldeb keregcelyydiigi ertees negeç duţuu ygei beledkeke baina gebel 50 mingan kyb meeter çuluun keregtei ba elesen şabar, kirpiice ba modonii ƶyil metediigi gyiced beledkeed, odoo ijyyliin 20 noos koƶom bişe zavoodiin suuriiigi tabiƶa ekilesen baika uçartai.

Uçar iime bolkolo manai zorilgo bolbol ene doroo namiin emkinyydiigi cөm ene gigaantiin barilgateişe elsyylen kanduulaƶa zavoodiin barilgiigi bogonikon bolƶor dotor yne cen bagataigaar ba çanar saintaigaar byteeƶe B.M. ulasiigi aƶa yiledberiiin talataişa niuuraarani kanduulka zorilgotoi bolƶol.

zavoodiin barilgiin jamar jabaƶa ba manai urida ţabigdasan daabariiin ker zerge gyicedkegdeƶe baisan tukai өdөr byri şalgan yzeke jabadal bol manai urida yndesen asuudal bolƶo өkө ba Nөk Staalinii 6 ƶyiliin tyykete zaabarinuudiigi bodoto aƶal kereg deereni bejelyylkiin tula өdөr byriin kөdөlmөrinөө kereglen abka keregtei.

Burremzavoodiin barilgiin amƶaltatai gyicedkegdekeni - kersgceleer gyiced kangaƶa çadasanaas bolno.

Jikeken gigaantiin barilgiin ke…regceliin ƶyiliigi beledken kan…icakiin negen gol oroni bol …riin aƶa yiledberiiin kolboon …ina şuu. Tus kolboon bolbol …e ƶilde remzavoodiin barilgada …5 milioon kirpiice, 40 mingan … m byyţa ba tyynçelen arga …gei izvoosko metiigi beledkeƶe …kө josotoi.

Ene baicaaka too bol gariin …a—yiledberiiin kolboonii, ene …oroo kөdөlmөriөө bolşoviigiin …rdan teempeer erkileƶe doodo …tiingaa gariin aƶa yiledberiiin …mkinyydiigi deerees өgtөsөn …aabariiigi gyicedkekiin ţөlөө …mkidken elsyylkiigi ujalgalaƶa …aina. Nam ba zasagiin gazaraar …abigdasan jikeken daabariiigi …ariin aƶa yiledberiiin arteeluud …a tyynii tөb kolboon bolbol ker …erge ynen zөrkөnөөs gyiced…eneb gckede ygei gebel alduu …gei aƶai. Ƶişeelebel yiledberiiin …rteeluudiin cokison kirpiiciigi …ofmoonii kirpiice galdaka pee…de өgөsөni çanariin talaar jaaşa …gei muu baikadani tus gof…aanii peeşe galdakiigi arcasan …aina. Gadana ene kolboonii …abaatai byke arteeluud ba yi…edberiiin oronguudta 1932 onii yiledberi sangiin tөsөbiin gyicedkeliini dunda zergeer 30% bolno şuu.

Ene ilerkiilelgees medeke Gariin aƶa—yiledberiiin kolboon, tyynii doodo şatiin yiledberiiin arteeluudani bolbol Deede-Ydiin parovooz zasabarilaka ba vagoon byteeke zavoodiin barilgiigi kiirpiiceer gyiced kangaƶa çadaka ygeini ilete bolood baisan yjetei tula bide bol miil „Өөrөө bytekiigi" kylieeƶe oportuniis josoor kandaƶa baika bişe darui cagaa tus kolboonii ezemdelgede baisan kiirpiiciin zavoodiigi Remzavoodiin barilgiigi erkilke zurgaanii medelde өkө keregtei.

Tyynii caana byke beledkegçe emkinyyd ba ilangajaa namiin emkinyyd bolbol, suuriiin materiaaluudiigi emkidken beledkeƶe Remzavoodiin barilgiigi keregceleereni dutuu ygei kangaƶa tus barilgiigi cag bolƶor dotoroni bejelyylen gyicedkekiigi deere ergөkө bolƶoi.

Oportuniis yzeliigi buta cokiko.

Kori. Jerbaanoviin somonii zөblөliin tyryylegçe nөk. Namsarain bol modo uraskalgiin kөdөlmөridө 50 kyniigi өkө josoţoi aad ijyyniiin 28 boltoro araikan 3 kyniigi өgөөd amar suuƶa baina. Tyryylegçe nөk. өөrөө kelekedee somonii ulasuud „minii yge duulana ygei" geke jum.

Gadana kolkoosuudto, modo uraskaliin kөdөlmөridө jabakiin geree biçeg batalakadaa jamarç uiitiin nebterelin kөdөlmөri jabuulsan ygei baina. Enyyn deerees modo uraskalgiin kөdөlmөridө saad uçaraƶa baika tula zokiko gazaraas darui kemƶee abka keregtei.

modon.

Alaga suuna.

Aga. Yzөөn somondo modo uraskalga ogtolon ţasaldaƶa baina, gebel, mөnөө boltolo modo uraskalgada garaka josoţoi kөdөlmөriçөdөni garaa өdii ba enyyn tus somonii zөblөl juuç sanalaa tabina ygei. Darui cagaa modo uraskalgada garka keregtei.

Dorƶo.

Nooso ʙeledkel.

Nooso beledkeliigi emkidkeke keregtei.

Oportuniistanariin amagalan sanaliigi ʙutacokiƶo, nooso ʙeledkeliin tasaldaliigi usadkaka.

29 kubi bolbol—oportuniisam garsanii yre mөn.

Nooso yiledberiledeg aƶa yiledberinyyd bol ene 1932 onii niuurta gadaada ulasaas tyykei edlel acaraka jabadalaas kagacaƶa tedentei kabaa ygei bolko jym. Nooso beledkeliin teempiigi biçakanç suladuulka, beledkeliigi erkileke emkinyydiin kөdөlmөriiigi nobşo nazagai jabuulka, tөsөbөө gyicedkeke ygei metiin jabadaluud bolbol ed tavaar byteeke ba koto kөdөөgiin azalçan aradiigi kangaka jabadalda saad tooromsog kiike bolno.

„Noosonii kolboonii" buriaad—mongoliin tasagiin өgөsөn byridkel deerees karaad yzekede noosobeledkeliin tөsөb bol ijyyliiin 10-nii өdөriin medeegeer manai respyyblig dotoroo araikan 29% gyicedkegdesen baina. Noosonii beledkelde şiidkekii çanarta aimag bolko—Aga bol өөriingөө tөsөbiigi arai geƶe 21% dyyrgebe. Manai respyyblig dotoroo nooso beledkeliin talaar—Koriiin, Selengiin, Zakaaminii aimaguud urid jabaƶa baina. Ekired—bulagad, Deede—Yde, Tynken bargaƶan geke metiin aimaguud bol өөsөdiingөө tөsөbtө daabariiigi arbaadç kubi kyrter gyicedkesen ygei kamagiin syylde çiregdeƶe jabana.

Ede ţoonuud bolbol nooso beledkeliin tөsөbiigi gyicedkeke jabadal tasaldakiin tuilda kyrçe baisaniigi gereçelne. Ed kereglegçediin korşoo bol byke respyyblig dotoroo nooso beledkeliin tөsөbiin 65 kubiini gyicedkeke josotoi baisan aadla, tөsөbөө 100% gyicedkeke keregte өөsөdiingөө salbarinuudiigi daiçalan elsyylsen ygei baina. „Noosonii kolboonoos" kөdөө nutagta tomilogdoƶo garsan ţөlөөlөgçөd bol jamarç medee өgөnө ygei.

Nooso beledkeliigi çangadkaka tukai BK (b) Namiin moƶkoomiin ba AKZ-iin zygees aimagiin emkinyydţe tiligraama zakiaa ilgegdesen bolboç tedener bol jamarç kemƶee abasan ygei, karin ene nooso beledkeliigi aikabtar çukala kereg deere toolodog ygei baina. Kөdөө nutagiin olon niitiin emkinyyd bol nooso beledkeliin dobtolgodo oroo өdii aimagiin emkinyyd bol nooso beledkeliin tөsөbiigi ali zerge gyicedkeƶe baisan tukai byridkel medeenyydiigi cag bolƶor dotoroo ilgedeg ygei (Jaruuna, Tynken, Ekired—Bulagad ba Deede—Yde).

Mөnөө geseer, nooso beledkeliin froonto deere garça baigaa osoldol tasaldaliigi darui usadkakiin eris katuu kemƶee abka keregtei. Nooso beledkeliin kampaanida josotoi opiraţiivno ba bodoto kөtөlbөri kangaka keregtei. Kabariin cagaa kaiçalagdaka noosonii beledkel bol ene ijyyli sara dotoroo byrimөsөn gyicedkegdeke josotoi.

Өʙөsөkuriaalga, paar kojoriigi zergecyylen jaʙuulka

Paar beledkeliin tөsөb araikan 27,1%

Mөnөө ƶiliin paar beledkeliin tөsөb bol manai respyyblig dotoroo mөnөө yjede nileed jikeken gyicedkegdesen baika josotoi aadla ene Jjyyliin 10-nii өdөriin medeegeer tus tөsөb bol araikan 27,1% gyicedkegdebe. Kolkoos, sovkoos ba MTS-yyd bol tarilgiin kampaaniiin tөsөbiigi gyicedkesenii daraada kolkoosiin brigaada, tasag traagtar bykende daabari өgçө enyynii urida kokioogdoson kөdөlmөriiin tөsөbiin yndese deere paar beledkeliin kampaanida olonki ba jikenki traagtaruud ba moridoo kabaaduulka josotoi baisan aadla enyyniigi aƶal kereg deere bejelyylen gyicedkeƶe çadaa өdii baina.

Kabariin tarilgiin kampaaniiin tөsөbiigi gyicedkesen olonki kolkoosuud bol ene ilalta dabasandaa urmaşaad amagalan sanal tөrөƶө „amarça" suusanii ecesee paar kakalkada ylemƶeken zokistoi nileed jike cag aƶal ygeigeer kocorson baina. Ijyyniiin 10-as Ijyyliiin 10 kyrtel ajaar nege sariin bolƶor dotoroo boroo kuraç elbegtei çiig noitoor duţamag ygei baisan ene nileed jikeken cagiin turşaada, bidener bol paaraa kakalƶa yni dyyrgeed baika josotoi aadla mөnөө untasan noiroos sajakan sereƶe baina.

Enyyntei kamta, paar beledkeliin kampaaniigi „eelƶenii" zamda oruuldag baina. Paar beledkelde kamagiin adag suurida Bargaƶanii ba kiaagtiin aimag suuƶa baina. Kerbee kolkoosuud bol өөsөdiingөө tөsөbiigi baga saga gyicedkeƶe baisan bolboç өmçiin aƶaltanii dunda ton muu. Aimagiin emkinyyd ba comonii zөblөlyyd bol paar beledkeliin kampaaniigi çukalaçalan jabuulka tukai josotoi çanga kemƶee abana ygei. Kөdөө nutagaas abtasan medeegeer bol tende paar beledkeliigi kurdabçalka tukai kemƶei abkiin orondo zarim somzөblөlyyd cag darui zokiko kemƶee abkiin orondo, jamarç aƶal jabuulan ygei nobşo nazagai kandaƶa baisaniigi lablan gereçelƶe baina.

Өbөsө kuriaalga paar beledkel kojoriigi zergeçyylen jabuulkaar kөdөlmөrөө emkidkeke keregtei, Kerbee, өbөsөkuriaalgada byke kyçee elsyyleed, paar beledkeliigi martabal ene ƶiliin paar beledkeliin tөsөb gyicedkeke jabadal tasaldaƶa, jireke ƶiliin tarilgiin kampaaniigi paaraar kangaƶa çadaka ygei bolkoni bygedede medeeƶe. Iimede, ene ƶiliin paar beledkeliin tөsөbiigi cag darui gyicedkeke jabadal bolbol aƶa akuin ba ulas tөriin udka çanartai baina.

Kөdөө nuţagiin nam, zөblөliin emkinyyd bol paar beledkeliin tөsөbiigi şuud gyicedkeke tukai kolkoos ba өmçiin aƶaltanii dunda oilguulka kөdөlmөriigi sainaar jabuulka josotoi. Angiiin daisanii koroto zyreçelge eris katuu kariuu өgөkө ba tedenii ţөlөөlөgşөd bolko oportuniistanariin nobşo nazagai baidal ka oişooko tooko ygei yzeltei daiçalan temeceke jabadal bol paar beledkelde ilalta dabaka jabadaliigi kangaka baina.

T.Z.

Paariin kampaani arai geƶe 20%

Kori. Keƶengiin somon dotor odoo ƶiliin paariin kampaani tuiliin sula jabaƶa baina gebel: tөsөbiingөө 20 kubiigi ijyyliiin 5-nii өdөr arai geƶe kakalasan baina.

Iime tula somonii zөblөldө kemƶee abaad, tus kampaaniigi darui cagaa 100% dyyrgeke keregtei.

Ynenii gabşagainar B.ba C.

„Şine aƶal" socaliis mөriicөөnөөs arcaʙa.

Kori. Deede-Kyrbiiin somonii „Şine aƶal" komuuniiin tyryylegçe D.P,Batiin bol,ijyyniiin5-nii өdөr tus somonii „kaliinin" arteeliin zөgөөs paar beledkeliin kampaanida socaliis mөriicөө kekeer jirekedeni: „bide katuu gazar kakalaka baina bide, taanar aƶaliin noormiigi morin bykenii 0,10 ga zariigi nemeƶe, ilyy kakalabal tanii, bide mөriicөkөөr baina, ygei bol, bide çadaka ygei" geƶe kariuucaba.

Batiin bol, socmөriicөөgiin ţөlөbiigi kereglеƶe, paar beledkeliigi kurdan- gabşagaigaar jabuulkiin orondo, arcaƶa baikani ton ƶigşyyritei baina.

Iimede zokiko gazaraas kemƶee abka keregtei.

Paar beledkeliigi kurdabçalka çukala.

Selenge. Doodo-Torliin somon dotor paar beledkel ton sula jabaƶa baina. Ƶişeelbel: Bykii somon dotor paariin tөsөb 1825 ga baikada, ijyyniiin 27-nii medeegeer arai geƶe 500 ga kakalaba.

Iime melekiin alkamaar jabuulƶa baigaa somonii kөtөlbөrilөçөd paar beledkeliigi saatuulƶa baika tula eris kemƶee abka keregtei.

B. Ceveenii.

B.-M. Rispyyʙlig dotor paar beledkeliin kampaaniiin ker zergc jabaƶa baisanii byridkel

32 onii ijyyliiin 15-nii medeegeer

№ №	Aimaguud	Kubiaar: Kolkoos	Kubiaar: Өmçiin aƶaltan	Kubiaar: Kamta
1	Aga	28,3	7,1	25,4
2	Alair	46,0	29,6	44,4
3	Bargaƶan	1,7	0,3	1,6
4	Bookon	15,4	72,5	18,9
5	Deede-Yde	34,4	57,8	38,0
6	Jaruuna	38,0	16,5	33,0
7	Zakaamin	27,2	6,2	34,0
8	Kabaan	7,9	4,2	7,2
9	Kiaagta	6,0	—	4,0
10	Mukar-Şiber	14,9	8,8	13,0
11	Selenge	30,8	50,5	32,1
12	Tynken	41,1	86,5	46,1
13	Kori	16,4	14,9	16,2
14	Ek-Bulagad	56,0	60,3	56,5
15	Bauunta	—	—	—
16	K-Baigaliin	—	—	—
	Kamta	27,7	24,2	27,1

Tөgөskekii ƶiliin tөsөbiigi amƶaltataigaar gyicedkekiin ţөlөө şuud temecekebdi

Koriiin aimagiin aƶalçan olon tөmөn bol Buriaad Mongol respyybligiin 9 dygeer oido kaluun bajar kyrgene. Koriiin aimag bolbol maşa kurcadan şiryydesen angiiin temeceliin bolƶo baigaa yjede tanai ynekeer bolşoviigiin udaridalga dooro jabaƶa, Leeninii yndesenii bodolgiigi bejelyylsenii açaar ene 9 ƶiliin kugacaada kөdөөnii aƶa akui ba aƶa yiledberiiigi socaliis josoor şinedken baiguulka ba yndesen sojoliin baiguulaltiigi debşyylkiin talaar aguu jike amƶaltanuudiigi gyicedkesen baina. Leeninii yndesenii bodolgiin seberees bejelyylegdekiin ba angiiin seremƶiigi çangadkakiin ţөlөө bolşoviig josoor temecekebdi, tabanƶiliin syyliin tөgөskөliin ƶiliin tөsөbiigi amƶaltataigaar gyicedkeke jabadalda cag bolƶor dotoroni kandan orokobdi, өbөsө tariaanii kuriaalgiigi bolƶoroosoni urid gyicedkekebdi geƶe bejee ujalgalna. Oktiaabriiin kubiskaliin 15 dugaar oi kyrtele tariaabeledkel, batalan kamagaalka yresenii ƶasa cugluulka tөsөbyydiigi gyicedkeke ba aavgustiin negenees niitedee yseg byçeg medeke bolkobdi.

Nөkөr Staalin tyryyţei BK (b) Namiin Tөb komiteed mandag!

Buriaad Mongol respyybligiin 9 dygeer oi mandag!

Bajariin kuraliin priziidiym.

Kereglegdee өdii ʙaisan noosonii resyyrsiigi elsyylke.

Mөnөө cag boltoro aşaglan kereglegdee өdii baisan noosonii edleliin negeni bolbol nokoin nooso ba kөbөn bolko baina. Manai zөblөltө ulas dotoroo 5 milijoon kyrter ţooto nokoinuud baika bөgөөd, tyynees olonkini bөs nekeke ba trikoţaaƶiin yiledberide kereglegdeke urta zөөlөn noosotoi baika jym. Nege nokoigoos dunda zergeer 200 graam kөbөn ba urţa noosotoi nokoigoos—1 kiilo, 150 graam nooso kaiçalƶa abtaka bolno geƶe bodoto kereg deere gereçelegdesen baina. Ene nokoin nooso cugluulka keregte zokiko aƶa akuin emkinyydiin ba olon niitiin zygees ylemƶeken sanal bodol tabiaad baibal bidener bөs nekeke faabrigta nege ƶilde 10000 toonno nooso nemeƶe өkө bainabdi.

Ene çukala zorilgoo bejelyylen gyicedkeke jabadal bolbol byke aƶalçan aradaas duldiidaka bolno. Kamagiin tyryynde, nokoin nooso cugluulka keregţe komsomool, osoo—aviaakiim, pioneeriin emki ba ekener ţөlөөlөgçөdiin kuraluud bolbol kolkoosçon, өmçiin ygeitei, dundaçadalta aradiigi emkidkeke yyrge kylieeke bolno.

Komsomool ba osoo-aviakiimiin emkinyyd bol kөdөө nutagiin pioneeruud ba olon niite aradiigi elsyylƶe socaliis mөriicөө gabşagaiçalgiin yndese deere deereki nokoin nooso, kөbөn cugluulka dobtolgo sonoskoko josotoi. Enyynde, oişooko tooko ygei eldebiin bөөrөnkii yzeliigi cag darui butacokiƶo, negeç graam nokoin nooso—kөbөn geegdeƶe kocorko joso ygei geƶe zorilgo tabika keregtei. Nokoin nooso—kөbөn cugluulka jabadaliigi yrgeneer delgeryylkiin uçaraa Deede-Ydiin noosonii negedemel kolboon bol tyynde yne gargasani: Kөbөn kiiliin 3-50, 2-50, nooson 1 kiiliin 1 tөk 50 m. 70 mөngөn kyrtel togţooson baina. Cag bolƶoriigi demei kocorgon ygei—nokoin nooso—kөbөn cugluulka dobtolgodo bygedeeree orojaa!

P.

BMASSR dotor noosoʙeledkeliin ker zerge jaʙaƶa ʙaisanii medee.

Ijyyliiin 10-nii өdөr (Kilograamaar)

№ №	Aimaguudiin nere	Tөsөbiini	dyyrgeseniini	kubiaar
1	Koriiin	30311	16561	55
2	Selengiin	96295	49386	53
3	Zakaaminii	16137	7092	44
4	Bookonii	17043	5410	31
5	Kabaanii	5170	1467	28
6	Kiaagtiin	18939	8104	25
7	Alairiin	18638	5671	23
8	Agiin	106661	23594	21
9	Jaruuniin	8576	1701	20
10	M-Şiberiin	20281	4019	19
11	Bargaƶanii	21807	1304	6
12	Deede-Ydiin	19216	1189	6
13	Ek-Bulgadiin	26783	1377	5
14	Tynkenii	7249	336	4
	Kamta	—	—	29%

Namiin ʙaiguulalta

Yyriin kycen—kolkoo siinʙrigaadada

Yyr bol ʙidenii ʙyke kedelmerieө toiruulan jaʙuulka gol mөn

Jongorʙoin yyriin alduugi ʙygedede surgaal ʙolgoʙol zokino

(*Zakaamin aimag*)

Jongorboin namiin ologçо geşyydiin gryyppe bol angiiin sokorlig өbөçөndө nerbegdeze, kolkoosiigi emkidken baiguulaka—aʐa akuin talaar bykeʐyyleke jabadalda sanalaa tabiaa ygei ba komsomooliin kedelmeriiigi udaridaka kөtөlbөrilөkө jabadaluud ogto ygei baisan deerees kariaata somөn dotor tokiooldoson keden zyilyydiigi temdeglebel:

Komsomooliin geşyydiin bileediigi şinelen soliko jabadaliigi komsomooliin emkiiigi ceberleke gesen tuskai kampaanida şilzyylen 30 geşyydees 27-iigi komsomooliin zergees keen namnaʐa, gurbakan geşyydiigi yldeesen baina.

Gadana, kariaata somonii Staalinii neremzete jikeken komuuna bol gurbakan sariin ţurşa dotor 180 tologoi malaa alaʐa ideke zergeer zoriuuta koroozo, kolkoosiin baiguulalgada angiiin daisanii zygees koroto jabuulganuud yyskegdekees gadana, komuunaas ygeitei jaduuçuuliigi keen gargaʐa baikada, kaʐuudani baisan geşyydiin orologçodiin gryyppe bol, juuç ukasan medesen juuma ygei, karin sokorlig nydeer „saişaan karaʐa baisan baina.

Basa, Jongorboin teşegte surguuliiin suragşad kool koşo ygei deerees jadaraʐa, apreeli sarada byke suragçadiin 25-30% nomiin yzelgede kandadag bolood baikada, karaʐa baisan mete bolboç, jamarç kemzee abasan jabadal ygei baina.

Durcagdasan barimtanuudiin yndesen deere baicaan yzekede, namiin yyr bujuu gryyppe bol byke kedelmeriiigi tooriuulan jabuulaka gol bolko jabadaliigi ogtolon martaʐa orkiood, kolkoosiin aʐa akui ba emkidken baiguulaʐa bekidkeke jabadaliin yndesen bolko kolkoosiin yrgelʐiin brigaadanuudiigi emkidken, angiiin daisanii aaşada temer baltaar cokico eke jabadaluudiigi tasalduulasani men baina şuu.

Sigeed baikada, Jongorboin orologçо geşyydiin gryyppe bol dutuu dandaa zasaka zalaruulakiin teleө temecen orozo, kooson ygeer cag baraka jabadaliigi ecesIyyleze, kolkoosiin ba surguuliiin baiguulaltiigi ʐebeer udaridaʐa, angiiin daisanii sebegçelgede kaţuu kariuu eke josoţoi.

ʐ. B-n.

„Manda kaʙaa ygei"

Selenge. Aimagiin teb deereki koperaaca ba miliiciin dergedeki namiin yyryyd bolbol odoo engergedeze bykii namiin emkidkeliin kedelmeriiin yzelgede kandaa ygei baikiin deere, namiin kedelmeriiigi şineçelen tabika tukai juuç kiisen ygei, karin „ene jabuulagdaʐa bykii yzelge bol gancakan sovkoos, kolkoos ba busaç yiledberiiin oronuudiin yyryydte kabaadaka—geldeze, suuna.

Gekiin kamta, tus yyriin udaridalgada baigaa emki, ilangajaa koperaaciigi karabal, nek. Staalinii 6 zaabariigi bejelyylen jabuulaʐa çadaa ygei ba ed tavaar mengen zeөriiin ergiltenyyd bol, „eөreө byteke" zamaar jabaʐa odoo yjiin erilge baidalda zokilduulen tabisan jabadal ygei baina.

Enyyn tukai aimagiin namiin komiteed ba kinan baicaaka komiis bol josotoi kemzee abça, şine yjede şineer kedelmerileke, şineer ketelberileke dura ygei oportuniis etegeediigi butacokiʐo, tus yyriin keregiigi byke aimag dotorki namiin emkinyydte surgaal bolgobol zokino.

N. G.

Deede-Yde BK(ʙ) N-iin Burmoʐkoom, Bur TGK ʙa ʙurkolkoossojuuzada.

Tamça, (telegraamaar abţaba). Selengiin aimagiin kolkoosuudiin kojordugaar Buriaad-Mongol ŗispyybliigiin socaliism baiguulalgiigi udaridagça taanarta kaluun bajariigi kyrgekiin kamta, aimagiin kolkoosçonuud bol taanariin ketelberide jabaʐa kolkoosuudiigi aʐa akui ba emkidken baiguulaʐa bekiʐyyleke jabadaliigi ulamaar çangadkaʐa zeblelte ulasiin emene tuskaita ujalgaa gyicedkeke geʐe naiduulana. Buriaad orondo parovooʐ zasaka ba vagoon byteeke zavood baiguulagdaka jabadalda bajasakiin kamta **tuskai tesebөөs gadaguur tus baiguulaltada 100 gabşagaiçuudiigi eligeke, modo beledkel ba modouraskalgiin** tesebyydiigi bolzor dotoroo gyicedkeke asanaa ujalgalana.

BK(b) N ba nek. Staalinaar tologoilogdozo bykii Leeninii TK mandatagai.

Priizidiym

Kapitaalta oronuudta

Japoonii ceregiinkin buu zebsegee kangirgasaar.

„Daruikanaa dailaldaʙal aşagtai"

Moskvaa, 16 (T) Faşiistanariin „Nikon" geʐe sonin bol interveentiin asuudaluudta mergeʐesen kamaiici gegçees biçesen zeblelte ulasta esergyy keden beleg zyilyydiigi ţolilsoor baina geʐe „Praavda" soninii biçegçe Tokioo kotoos medeecene. **„japoonii tukaida SSSR-iin zygees esergyyceke jabuulganuudiigi kiiʐe baisanii temdegiin yzegdedeg ygei tula Manʐuuriin probleemiigi SSSR-tei kamta şiidkeke zabdalga kiike keregtei geʐe bodoko uimar jabadal bolno"** geʐe Tokioogiin avantiuriistanariin ene zaraca biçene. SSSR-tei diplomaad karilcaa baiguulkadaa „alduu" kiiʐe magad ygei baisaniigini kamaiici bol Kitadta ertees serengiilen medyylbe. Basa „Byssin Simpo" geʐe sonin bol SSSR-iigi esergyyceke ʐigşyyritei provokaaciin jabuulga kiiʐe, Okada Mykio gegçees biçesen „Japoon, zeblelte ulas kojoriin koorondo dain cereg zailaşa ygei bolno" gesen ba **„Daruikanaa dailaldabal deere"** gesen kojor zyilyydiigi biçesen baina. **„Odoo yjede Aazida jikiin jike kelkieenyydiin yndeşe garal bii bolʐo baina, kynde jike yylenyyd karalan cuglarna. Aazi bol delekein ender oroini men, Aaziiig eʐelegçe ilana. Ene ender orogi ezemdekiin teleө temeceke temecel bol Manʐuur, Mongol kojoriigi ezemdekiin teleө te**meceke temeceliin tyryyçiin şataas ekilne" geʐe Okada Mykio içeʐei. Okada Mykio bol Tanaka gegçiin aldarta iledkeliin teezisyydiin negiigi iigeʐe dabtan biçeed, Japoon, Manʐuur kojoriigi negedyylke zam deere Ameerika ba orosiin oron kojor saad kaalta bolood baina, iimees edentei dain cereg kiike zailaşa ygei gebe. Tyynii caaşadaa biçekeni: „Ameerika, Japoon kojoriin dain ceregiin zailaşa ygei tokiooldoko baisanii tukai duraskadaa, ene dain bol darui tyrgen tokiooldobol ylemʐe aşagtai baikasan geʐe medyylkiigi kyseen bainab. **Orosiin orontoi daisaldaka dain tyrgen ekilbel basala aşagtai. SSSR-iin talanʐiliin gee tesebiigi gyicedkee edii baikada keniigee ilyy kyçetei baisaniigi şiidkebel aşagtai".** Dain cereg ekilke şaltaguudiin tukai Okada Mykio gegçe basala cukarilta ygei baina. Tyynii biçekeni: **„Jamar şaltag olʐo dain cereg ekilke geeçeb geʐe asuudaluud tabigdaʐa magad ygei. Ene bol gaikaltai berke kereg bişe yyniigi cagaantanda daalgaʐa bolno".**

Araki gegçiin Liige Naaciin komiistoi jarildasan jarildaan.

Tokioo, 16 (T) Japoonii ceregiin miniister Araki gegçiin ijyyliiin 9-nii eder Liige Naaciin komiistoi uulʐasaniigaa tukai kelesen medyylgeni tunkaglagdaba. Manʐuuriin ulas ba tyyniigi Japoonoos ulas geʐe tooko jabadal, bolon Kitadiin ţukaida şine bodolgo jabuuldag bolsonii tukai asuudaliigi ceregiinkinii jamaaraar yzeʐe baisanii tukai eөriingeө sanal keleʐe ekiigi Liige Naaciin komiisguisan baina geʐe Araki keleʐei. Araki gegçiin kariuucaʐa keleseni „Japoon ulasiin togton baika ba tyynii eөriigeө kamgaalka çadaltai baika uçaruud bol Manʐuur, Mongol kojortoi kolbootoi. Iimees Manʐuuriin ulasta eb nairamdal ba emki ʐuram bol ulasaa kamgaalka çadaliin baikani çukala. Manʐuuriin ulasiigi kamgaalka zorilgiigi japoonii ceregiin bejedee daaʐa absanii şaltagaani ganca ene men. Japoonii erke ba aşag tusanuudiigi kyndeteigeer yzeʐe baigaa kyrşee Japoon ulasiin sainaar yzeke baisani ilete. **Japoonii bodolgo dotor Manʐuuriigi zokistoi gesen cagtaa ulas geʐe tooko gesen zyiliigi bagtasan uçar yynees ulamʐalan garana".** Araki gegçiin caaşadaa keleseni. „Japoon bol Kitadiin dotoodiin keregte orolcono ygei. Kitadiin medelees Manʐuuriin garsan jabadal bol basala Japoonii orolcosonii yre bişe, karin Kitad ulasta baigaa dotoodiin uçar baidaluudiin yre men. Bejee daasan gadaadiin ulasiin yzegdekeni zailaşa ygei bolson baina, uçarani, japoonii erkenyydiigi kamgaalka zorilgoor japoontonii zygees ceregiin jabuulganuudiigi kiisenii ulamaas tokiooldoson baidaliigi Manʐuurta suuʐa baigaa kitaduud eөsediingeө tusada keregleʐe baisan, Iimees, Japoonoos Manʐuuriigi **ulas geʐe tooko jabadal bol 9 ulasuudiin gereegi ebdene ygei"**

Sojoliin dobtolgo

Kurdaʙçalaliigi ulam çangadkaka

Odoo syyliin yjede kedeө biçeçediinөder byriiin dokioo biçeggees medekede sojoliin dobţolgiin jabaca jerenkii deeree niteed sula jabaka gebel daşaaraka zyil biçiikanç ygei aʐai.

Buriaad-Mongol Respyyblig dotoroo yseg biçeg tanika ygei jabadaliigi usadkaka jabadal kerkin jabuulagdaʐa bykiigi ene Ijyyliiin 10-nii medeegeer baicaakada respyyblig dotoroo kamta 81079 kyn biçeg medeke ygei baina, tedenees odoo yseg biçegte surgaka surguulida abtaad baigçad kamta 53565-kyn surguulida kabaaduulagdaa ygei biçeg tanika ygeiçyyd kamta 28014 kynyyd baiʐa baina. Edenees yseg biçegte surgagdaad baigçad gebel 27155 kyn baika juma. Enyynçelen yseg biçeg baga medegçediigi gyiced surgaka jabadaliin teempe jikeken sula jabaʐa baina.

Tus keden janʐiin toogi karaʐa yzeed baicaabal, manai respyyblig dotoroo yseg biçeg medeke ygeigi usadkaka kedelmeriiin kurdabçalal ynekeeree „ʐendeө byţeke" josondo naidaʐa jabasan „amagalan sanaltanii" kurdabçalalaar jabaʐa baisani ilerkei bolʐoi.

Gadana sojoliin dobtolgo bolbol gancakan niitiigi nom biçegte surgakiin teleө temecekeer yle baran karin niite aradiin aʐa baidaliigi saiʐaruulka, bolbosorongii josondo oruulan, ariuun ceberiigi sakika g.m. çukala zyilyydiigi gol bolgon erkileke ţosotoi. ʐişeelbel kedeө nutaguudta garadag eldeb kaarta, baavka g.m. Koroto şunakai naadantai temeceke ba tyynçelen kuuçanii barga bydyylig zanşal baidaliin yledeltei temeceʐe niite aradiigi bolbosorongii baidalda oruulkiin zamiigi olgoko jabadal bol imagta sojoliin dobtolgoor şuud damʐan jabuulagdaka uçartai.

Odoo yjede olonki aimaguudaas deere durasagdasan çukala zyilyydiin gyicedkeliin ba jabaciin medee byridkeliigi eke jabadal ţon aarag, enyyn tukai aimagiin ştaabuudaas erçemteigeer ketelberileke çukala. Men negen ʐigşyyritei zyil gebel zarim aimagiin somonuudta odoo kyrtel sojoliin dobtolgiigi emkidken jabuulʐa ekileedii ba saja ekileʐe beledkeliin kedelmeriiigi jaduulʐa baisan baina (Selengiin aimag, jereegiin som g.m.) aʐai.

Tiin deere durasagdasan zyilyyd bolbol, 1932 ondo Buriaad ulasiigi niitedee yseg biçeg medeke ulas bolgoko gesen IX konfereenciin togtooliigi bolşoviigiin kurdabçalalaar gyicedkegdeken, tonç berketei bolko geʐe medeed, odoo yjiin kurdabçalaliigi ugtalan urilaʐa, ynekeeree gabşagai opiratiivno bolşoviigiin kurdabçalaliigi şuud aban uul asuudalaa şiidken gyicedkekiin teleө temeceʐe oroko josotoi. Odoo dobţolgiin bolzor dyyreke cag tetelʐe baisan tula kurdabçalalaa ulam çangadkan eris kubilaltanuudiigi olko josotoi.

N. C-giin.

Erkim ʐişeete kedelmeri.

Selenge. Derestein somon dotoroo sojoliin dobtolgiigi gabşagaigaar emkidkeʐe somon dotoroo bykii yseg biçeg medeke ygei aradaas 257 kyniigi yseg biçegte surgaka gesen baicaaka toogi ilyybçelen abasaniigi temdeglebel 257 kynii orondo 297 kyniigi abaad keçeelee jabuulʐa baina. Men sojoliin dobtolgiin ekilsenees koişo 2 baani (ugaaliin ger) baiguulagdaba, 1 uran saikanii (duu kegʐemiin) dykerigiigi 10 kyneer byridken emkidkebe, bagaçuudiin talamai baiguulba g. m. kedelmerinyydiigi neleed idebkiteigeer jabuulʐa baina. Ene dyrişelee ulam delgeryylen jabuulkani çukala ba geegdeʐe jabagçad ʐişee abça kedelmerilke josotoi baina.

Gabşagai ʐ.

Kyngen jabacatada kemzee abagtii

Selenge. Deresetiin somonii **„Ulaan ogtiaabri"** arteeliin geşyyn ba namiin geşyyn Dugar Ceren-Dorʐiin aʐal kedelmerөөs ʐalkuuraʐa:

— „Bejemni ebeçen baina. Aimagiin bolniicodo oçoʐo emçelyyleneb, geʐe medyyleed eөriin geө samaga abaad „bolniicodo" oçoson baina.

Gebeç, „bolniicodo" oçoson Dugar aimagiin teb deereki „**Erdem**" arteeliin dergedeki kuruud baridag zavoodto kedelmerileʐe baiba.

Baicaabal, nam—komsomooliin kyçiigi kolkoosiin kedelmeride zokilduulan tabika gesen togtooliigi esergyyceʐe baisan jabadal men bolno şuu.

Aimagiin komiteed kemzee abka bolbuu.

Bolşoviig

Redaagtariigi ologçо D. Cedenii.

N-ʐakaaa, ... M1883 Buryaa № 552 kereə 3100